Ч. 14. Четвер 2 лютого (20 січня) 1905 Рік XV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостах на провінциї:
на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

З Ради державної. — Кошут о відносинах на Угорщині. — Дальші події в Росиї. — З поля війни.

На понеділковім засіданю палати послів предложив міністер торговлї цісарске розпорядженє з грудня 1904 р. в справі розширеня часу, через котрий має тревати закон о підпираню маринарки торговельної. Президент міністрів др. Ґавч відповідав на цілий ряд інтерпеляций між иншими на інтерпеляцию Малика і тов. в справі чутки, поданої якоюсь ґазетою, о умові межи російским правительством а австрийским що до збройної інтервенциї австрийскої в пограничних російских ґуберніях. Др. Ґавч сказав, що чутка та була зовсім безосновна, що навіть і сама наведена ґазета припускала, коли додала, що не ручить за вірогідність тої чутки. — На інтерпеляцию пос. Брайтера в справі уживаня австрийского войска до удержаня порядку підчас виборів на Угорщині заявив президент кабінету, що се зарядженє було зовсім згідне з обовязуючими законами. Міністер зелїзниць Віттек відповідаючи на інтерпеляцию в справі нещасливих пригод на зелїзницях, заявив, що пуканє шин настало внаслїдок морозів а не з причини якоїсь хибної конструкциї. По сім приступлено до дальшої дебати над справою запомоговою а міністер рільництва ґр. Букоа заповів, що розпічне акцию роздаванєм соли і паші для худоби. Міністер скарбу заявив, що зробить все, що лиш буде можна, щоби зменшити нужду. Що до платнї робітників салїнарних в Галичині заявив міністер, що платня робітників в західній Галичині рівнає ся платнї в краях альпейских; у всхідній Галичині єсть она менша, але відповідна до тамошних зарібків. На тім закінчено засїданє.

З нагоди вибору посла до угорскої палати послів в Міскольч, де кандидував дотеперішний президент міністрів ґр. Тіса, виголосив Франц Кошут на зборах опозицийних виборців бесїду, в котрій сказав між иньшим: Як би ми жили в правдиво конституцийній державі, то тепер партия независимости мусїла би прийти до керми в правлїню, а нема по правдї причини, щоби так не стало ся. Партия независимости єсть прецї також конституцийною партиєю, а неправдою єсть, мов би она була противною династиї. Мимо того настало у нас і укріпило ся зовсім хибне переконанє, мов би Угорщина не лиш не була головною підпорою династиї, але противно єї слабою стороною. Бесїдник висказав гадку, що небавком прийде час, коли той погляд змінить ся основно. — Я — казав Кошут — не гонив ніколи за властию, бо менї ходило лиш о добро вітчини. Коли би однак судьба покликала мене до власти, то я не відтягав би ся з єї принятєм, однак під ніяким услівєм не вирік би ся я своїх засад. — З повисших слів виходить досить ясно, що Кошут рад би себе і свою партию зробити правительственними; вже навіть відпирає від себе закид ворожости против династиї, о що єго здавен-давна підозрівано.

Найважнїйшою вістию, яка насціла нинї з Росиї, то телєґрама петербурскої аґентиї з донесенєм, що міністер справ внутрішних кн. Святополк-Мірский увільнений зі свого уряду на свою власну (?) просьбу з причини лихого стану здоровля. Так отже щезають з сим чоловіком і вся надія на заведенє якихсь лїпших відносин в Росиї, яку привязувано до особи сего міністра. Хто став чи стане єго наслїдником, ще не звістно, але то річ певна, що нинї не може бути в Росиї й бесїди не то о якійсь конституциї, але хоч би лиш о якихсь реформах, навіть таких, які заповів звістний царский указ. Коли комітет міністрів займав ся тим указом, то певно лиш для форми, бо годї прецї відкидати відразу указ монарха і чоловіка, котрий певно що мимо своєї волї служить за параван для теперішних верховодів в Росиї.

В Варшаві ситуация стала грізна. На передмістях прийшло вчера до бійки з войском, підчас котрої стріляно з обох сторін. На одній з улиць застрілено якогось студента Вербицкого. Войско стереже російских склепів і дер-

---

1

Найменші держави в Европі.

(Після Фр. Шридера, Г. Гармсторфа, Р. Цетермана і др. зладив — К. Вербин).

Що за величезний контраст межи двома такими самостійними державами: Росия, що займає майже шесту часть всеї землї або звиш 22 мілїонів квадратових кільометрів простору і має на нїм кругло 140 мілїонів душ, а република Сан Маріно, що має 61 квадратових кільометрів простору і 9535 душ на нїм! Росия може поставити до війни 64.000 офіцирів і 3,616.000 вояків, а Сан Маріно має для паради і хиба лиш у якімсь вимковім случаю для удержаня порядку або для оборони 38 офіцирів і 950 мужа. Але за то република Сан Маріно не має ніяких довгів а Росия мала до початку 1904 р. аж 17.864 мілїонів (або 17 мілїярдів і 864 мілїонів) корон довгу, а тепер той довг збільшив ся ще о много, много мілїонів. В маленькій републицї люди жиють собі зовсім свобідно і майже не знають, що то нужда, бо там бідний хиба лиш той, що калїка, а у великій Росиї величезна більша часть жиє в найбільшій нуждї, а всї непевні нинї того, що їх жде завтра.

Коли взяти добре під розвагу спосіб, в який всї народи в своїм устрою суспільним ґрунтують ся в державі, то мимоволї приходить на гадку, чи не лїпше жилось би народам в малих як у великих державах. В першій хвили могло би здавати ся, що ся гадка стоїть в суперечности з понятєм того, що єсть нарід, бо коли нарід великий, то як він може жити в маленькій державі? Поправдї нема тут ніякої суперечности, бо що иньшого нарід, а що иньшого устрій державний. Видимо прецї в практицї, що один і той сам нарід, як н. пр. німецкий, жиє подїлений на кільканайцять більших і менших держав. В швайцарскій републицї жиють аж три зовсім окремі народи, німецкий, італїяньский і француский, в повній згодї побіч себе, а Велика Британія, котра разом зі своїми кольоніями займає звиш 29 мілїонів квадратових кільометрів землї і має на ній 398 мілїонів душ, держить ся лиш тим, що признає своїм кольоніям повну самостійність і повну свободу поодиноким народам. Можна би однакож сказати, що велика держава витворює й велику силу. То не дасть ся заперечити; але на то можна сказати, що велика сила, подібно як і великі маєтки не конче і не завсїгди доводять до щастя. В державнім житю народів видимо майже ті самі прояви, що й в житю поодиноких людий. В громадї побіч богачів жиє один або другий менше богатий. Він не оглядає ся на тих богачів, жиє сам в своїм кружку родиннім, заробляє і старає ся заробляти тілько, щоби міг вигідно жити і не знав нужди, а того єму достаточно до єго щастя. Отже не в силї анї не в маєтках щастє чоловіка, але в способі єго житя. То само можна би сказати і о малих державах.

Але як мало таких поодиноких людий, котрих вдоволяв би лиш сам спосіб житя, так ще менше таких маленьких держав, котрі могли би держати ся своїми власними силами. Се мабуть не длятого як би то було неможливо, але скорше може длятого, що історичний розвій роду людского не дозволяв вповні розвинути ся малим устроям державним. В самих перших початках розвою людского роду не могли бути великі держави; мусїли конче бути насамперед лиш малі, з котрих опісля витворились великі. Але як великі посїлости розпадають ся з часом на дрібні, так великі держави розпадали ся на малі і той природний процес відбував ся заєдно і відбуває ся аж до наших часів. В тім іменно лежить розвій і поступ. В противнім случаю мусїла би настати застоя а з нею і смерть. В наших часах потворили ся великі держави, але рівночасно видимо, що й великі держави з давнїйших часів розпадають ся а з них творять ся менші, а побіч великих остало ся у нас в Европі ще й кілька так маленьких, що про них навіть мало що знає ся; они то ніби тоті господарі, що жиють побіч богачів не оглядаючись на них раді з того, що мають то все, що їм потреба до їх щастя. Звідки взяли ся тоті малесенькі держави, як они могли удержати ся, який в них устрій, яке житє — отсе буде предметом слїдуючої нашої розвідки. Побачимо з неї, що для щастя народів і їх безпечности і добра не конче потреба аж великої сили войска і цілого того величезного апарату, яким з конечности

жавних складів горівки. Відозва ґубернатора о заведеню в місті стану облоги або т. зв. „скріпленої охрани“ наказує, щоби доми були вже о 7 год. вечером замкнені. У Відни розійшла ся нині непотверджена доси чутка, що у Варшаві убито тамошного поліцмайстра Нолькена.

Акция для ратованя російского писателя Ґоркого, яка вийшла з Берлина, знайшла голосний відгомін в цілім цивілїзованім сьвітї. У Відни, в Римі, в Християнії, в Льондонї, потворились комітети, котрі мають придумати способи, як би виратувати Ґоркого від нехибної смерти. До англійских ґазет доносять іменно з Петербурга, що ґен. Трепов постановив по вісити Ґоркого для відстрашаючого приміру. Ледви чи Трепов сказав кому, що думає зробити з Ґорким і повисша вість може бути лиш простою видумкою, але й то певна річ, що суди воєнні, а до того ще російскі не знають пардону і не роблять довгих короводів, отже Ґоркому грозить поважна небезпечність, а се сталось причиною, що в Льондонї відбув ся мітінґ, на котрім запротестовано против російского варварства. Австрийский союз журналїстичний ухвалив вчера висказати симпатию Ґоркому, а президент союза Зінґер заявив, що тут не розходить ся о демонстрацию против Росиї, лиш о дїло людяности, бо Ґоркий належить не лиш до Росиї, але й до цілого сьвіта. Письма з заявами, що приступають до тої демонстрациї, підписали многі віденьскі лїтерати, учені і артисти, а між иншими президент академії наук др. Зіс, баронова Сутнер, многі посли, між тими й руский клюб і много инших людий.

З поля війни нема доси докладних вістий. Над рікою Ша щось стало ся, але годї знати що. З телеґрам російских не можна знати, чи то розходить ся ще о битву коло Сандепу, чи о яку иншу. Ґен. Куропаткин доносить лиш, що офензива Японців не єсть рішуча, що число взятих в неволю Японців не звістне, однак виносить звиш 300 а в Петербурзї ходить чутка, що армія ґен. Ґріпенберґа потерпіла велику поражку і стратила мабуть 12.000 людий. З японьскої сторони знов доносять, що Японцї коло Хаіконтаі обсадили російскі укріпленя а удержанє згаданої місцевости значно ослабило російскі позиниї і мабуть доведе до зміни російского фронту.

Новинки.

Львів, дня 31-го січня 1905.

— **Сензацийна справа.** З Кракова доносять: В четвер перед полуднем заїхала до готелю Кляйна пара подорожних і записали ся в книзї зголошень: „др. Іван Брави з Черновець з женою“. В четвер виходили до міста, від пятниці же не покидали мешканя, лише два рази служба приносила їм на замовлене по фляшці горівки. В суботу по полудни чути було в комнатї голоси немов двоїх хроплячих крізь сон осіб. В ночи з суботи на недїлю занепокоєна служба, коли не могла нїкого добудити ся, післала по полїцию. Двері отворено і найдено в комнатї на ліжку лежачих мужчину і женщину. На столї стояли чотири фляшки морфіни і склянка наповнена до половини баньками з морфіни, прилад до заприскуваня морфіни, набитий револьвер, дамска торбина, 170 К готівкою, кілька листів і картка з написею оловцем: „завідомити родину, Ґустав“. Лїкарі сконстатували, що мужчина помер перед кількома годинами в наслїдок отроєня морфіною. Розпізнано, що помершим єсть др. Пйотровский, професор академії ветеринариї у Львові і доцент університету, жонатий, отець одної дочки. Покійник єсть сином професора університету краківского і вже два рази пробовав відобрати собі житє. Труна єго перевезено до заведеня судової медицини. Женщина давала слабі знаки житя і єї удало ся лїкарям відратувати, так, що єсть надія, що буде жити. Єсть нею 29-лїтна панна Я. Бжозовска зі Львова. Як відбуло ся самоубийство і намірене убийство, поки-що не знати, бо недужа ще надто ослаблена, аби складати зізнаня.

— **Репертуар руского театру** у Львові. Субота, дня 4 лютого: „Пташник з Тироля“, оперета в 3 дїях Целера. — Недїля. дня. 5 лютого: „Підгіряни“, мельодрама зі сьпівами в 3 дїях І. Гушалевича. — Второк, дня 7 лютого, перший раз: „Розбитий збанок“, комедия Кляйста в перерібцї д-ра Франка.

— **Засуджений шантажист.** Розправа перед судом присяжних у Львові против звісного „редактора“ Karykatur, Напюрковского о шантаж і намірену крадїж, скінчила ся в суботу пізним вечером. Судиї присяжні признали вповнї єго виновність, відкинувши питаня що-до єго умової недуги, наслїдком чого трибунал засудив Напюрковского на 13 місяцїв тяжкої вязниці, заостреної постом що місяця. Співобжаловану Олену Чапраґову увільнено.

— **Померли:** О. Емилїян Бачиньский, парох в Маковій, добромильского деканата, дня 43 с. м., в 69-ім роцї житя а 43-ім сьвященьства; — др. Іван Должицкий, адвокат в Станиславові, дня 26 с. м., скоропостижно на удар серця: — Павлина з Мецимньских Кульматицка, жена пароха в Дахнові коло Любачева, в 68-ім роцї житя.

Всячина.

— **Саме найбільше.** Найбільший університет на сьвітї є в Каірі, бо мав минувшого року 11.000 студентів з цілого магометаньского сьвіта. Найбільша на сьвітї фабрика сірничків є фабрика „Вулькан“ в Тідагольм в Швециї. В тій фабрицї працює звиш 1200 людий і виробляють на день 900.000 коробок сірничків. Річно переробляє тота фабрика 600.00 граничих (кубічних) стіп дерева, 250.000 фунтів паперу і 40.000 фунтів житної муки до лїпленя коробок. — Найбільший тунель на сьвітї то тунель сьв. Ґотгарда: він 14 кільометрів і 900 метрів довгий, 26 і пів стопи широкий а 20 стіп високий. — Найбільша бібліотека на сьвітї єсть народна бібліотека в Парижи, основана Людвиком XIV: она має 1,400.000 томів, 600.000 брошур, 175.000 рукописий, 300.000 атлясів і карт, 150.000 монет і медалів. Сам будинок єсть 540 стіп довгий, а 130 стіп широкий. Хіньский мур найбільший на сьвіті, бо єсть 312 миль довгий, іде через гори і долини. через ріки і потоки та иньші перешкоди і єсть сподом 25 стіп грубий, в горі 15 стіп широкий і 20 стіп високий. Але він вже в многих місцях завалив ся. — Найбільший сир зробили в Канадї на виставу в Онтаріо. Він важив 22.000 фунтів, був на сяжень високий, а в обемі мав 4 сяжнї і 4 стопи. На зроблене того сира треба було 207.200 кварт молока або тілько. що дає 10.000 добрих коров на один день. — Найбільший бохонець хлїба спік перед двома роками один льондоньский пекар на обжинки. Той бохонець був 12

мусять послугувати ся великі держави; але одного лиш потреба: великої культури і цивілїзациї.

I. Неутральне Моресне.

З німецкого міста Ахена їде ся зелїзницею за 20 феників (24 сотиків) „за границю“ до голяндского місточка Вальс (Vaals), положеного близько бельґійскої границї, а звідси за доброї чверть години можна зайти пішки на бельґійско-німецку границю, на вижину, котра єсть заразом і найвисшою точкою в цілій Голяндиї. Вийшовши на ту вижину, видко на полянцї серед лїса три великі камінні стовпи, коло котрих стоїть ще четвертий великий камінь нїби скала обтесана гладко з переду як таблиця. на котрій виписане слово „Moresnet“ (читає ся: „Моресне“). То чотири пограничні знаки, бо тут сходять ся границї чотирох держав: Бельґії, Голяндиї, Німеччини і малесеньскої републики званої урядово „Неутральне Моресне“. На бельґійскім камени єсть французска напись, на голяндскім голяндска а на німецкім німецка. Місце се називають „видом чотирох країв“, бо ставувши тут, можна нїби відразу побачити аж чотири краї, хоч поправдї видко лиш самі сосни і ялицї. Тут заходять лїтом туристи зі всіх сусїдних країв, щоби побачити се одиноке в своїм родї місце і ту малесеньку републику, котра держить ся лиш длятого, що добрі сусїди боять ся єї забрати, щоби опісля ізза неї не побити ся.

Від того „виду чотирох країв“ тягне ся република Моресне вузким трикутником аж до міста Моресет і займає всего лиш 2600 гектарів (4550 морґів). Република Моресне то найменша держава в Европі і має всего лиш 3400 душ. Колись давнійше належала она до Австриї а ще в 1816 р. було тут всего лиш 50 хат а в них лиш 250 душ. З нинїшного числа жителїв єсть тут 1400 Німцїв, 1200 Бельґійцїв, 400 Голяндцїв а лиш 400 первістних жителїв і поправдї лиш сї послїдні суть републиканцями; їх уважають за „неутральних“, бо тамті другі суть підданими чужих держав і обовязані до служби войскової в державах, до котрих належать. Неутральні не служать в нїчиїм войску а що свого не мають, то суть „вільні“ від служби у войску.

Теперішне Моресне мало колись велике значінє задля копальнї руди цинкової або т. зв. ґальману, котра знаходить ся ще й нинї коло сільця Кельміс. В часах французкої революциї забрали були в 1793 р. сей край Французи, але в 1814 р. мусїли єго назад вернути. Задля згаданої копальнї ґальману хотїли сей край забрати і Голяндцї і Прусаки, але не могли погодити ся. Коли повстало бельґійске королївство, то права Голяндиї до Моресне перейшли на Бельґію. Підчас віденьского конґресу прийшло було до угоди, після котрої Бельґія і Пруси мали були подїлити Моресне між себе. Назначено отже комісарів, котрі мали визначити границї. Кождий з комісарів сам про себе визначував границю а тодї показало ся, що кождий загорнув був згадану копальню для свого краю. Коли отже не могло прийти до порозуміня а обі спорячі сторони не хотїли ізза одної копальнї вести війну, то постановили не дїлити ся спорною землею, лиш завести там спільну адмінїстрацию.

Так було аж до 1841 р. Начальниками управи сего краю установлено двох королївских комісарів, одного бельґійского а одного пруского. Моресне признано неутральним (нічиїм) краєм, а королївскі комісарі установляли за кождий раз посадника міста, котрий знову з помежи місцевих жителїв добирав собі десять радних. Тота самоуправа затверджувала обома сусїдними державами, осталась ще й до нинї. Ще в тих часах, коли Голяндия робила собі право до Моресне, зроблено угоду, після котрої місцевим жителям, що скінчили 20 рік житя, лишено до волї служити у войску або в Голяндиї, або в Прусах, або й зовсїм не служити. Так єсть і до нинї і длятого потомки тих, що родились в Моресне в тім часї, коли Франция зрекла ся сего краю, не служать й до нинї у войску. Жителї сеї републики не платили також нїяких податків і тут була повна свобода що до виконуваня ремісла. Длятого як з Прус так і з Бельґії заходило сюди богато людий, але обі згадані держави постановили були від 1855 р. уважати їх не за еміґрантів лиш за своїх підданих і покликувати їх до войска. В 1862 р. управильнено тут також справу податків. Постановлено іменно, що всі жителї сеї неутральної републики мають платити лиш один процент податку від своїх доходів, а тоті податки дїлять між себе по рівній части Пруси і Бельґія, всі инші доходи лишають ся в краю і служать на покритє місцевої управи.

Дивні суть в сїм краю правні відносини. Всї місцеві жителї, о скілько они суть чужими підданими, належать до суду бельґійского або пруского, лиш т. зв. „неутральні“ мають свій власний суд і для них єсть ще нинї важний застарілий вже наполеоньский закон карний, котрий єсть дуже острий. Однакож неутральним зроблено ту вигоду, що они в дорозї „ласки“ можуть позивати ся або перед суд бельґійский або пруский. Се доводить иногдї до дивних відносин. Так стало ся н. пр. одного разу,

стін довгий і 2 стопи широкий, а на него треба було майже сотнар муки.

— **Дивовижні завіщаня.** Француз Жан Корней позбирав множество дивовижних завіщань з давнїйших і новійших часів, з котрих подаємо тут маленьку пробку. В завіщаню одного Англїйця, померлого в 1701 р., сказано: „Моїм нещастєм було, що я мав жінку Елисавету Мурай, котра мене, від коли ми пібрали ся, мучила всїлякими способами. Она не лиш насьмівала ся з моїх поглядів, але й робила все, що лиш могла, щоби затроїти менї житє. Видко, що Господь Бог єї післав на сей сьвіт на то, щоби мене тим борше забрати. Сила Самсона, дух Гомера, розум Августа, зручність Пірра, терпеливість Йова, хитрість Ганнібаля, обачність Гермогена були би не дали собі ради з єї упертостию. Нїчо в сьвітї не було би веплї єї змінити, бо ми жили через вісім лїт в розлуцї, а я мимо того нїчого на тім не зискав, бо ще й сина стратив, котрого она зовсім попсувала і він за єї радою мене покинув. По зрілій і всесторонній розвазї всїх тих обставин, записую згаданій Елисаветї М., моїй жінцї один шілїнґ (2 К 40 с.)“ — Панї Рокмон записала цїле своє майно 32 кіткам, а до того запису лишила ще й докладні приписи, як треба ті кітки годувати і як коло них ходити. — Льорд Бокі розпорядив в своїм завіщаню, що в чотирох углах его гробу мають бути поставлені статуи его чотирох псів. Перед самою смертию казав він тоті пси посадити коло себе на кріслах і попрощав ся з ними. — В Тулюзї помер в 1781 р. якийсь мельник, котрий записав цїле своє майно свому рудому ослови, котрого назвав був Папільон; він постановив в завіщаню, що его братанич має того осла що дня згреблом чесати і давати єму з полишеного майна ласкавий хлїб. — В 1824 р. записав якийсь Мірамїт в містї Люкка цїле своє майно коронови, котрого держав в ставку вже через 20 лїт. — В 1889 р. записав якийсь Француз парискій Академії штук красних річну ренту в сумі 2000 франків з тим, щоби тоті гроші виплачувано на переміну раз маляреви, другий раз різьбареви, але з тим, щоби тоті артисти малювали взглядно вирізьблювали дитину в віцї 5 до 15 місяцїв. — Єсть се хиба найлїпший доказ на нашу приповідку, що дурних не сїють, они самі родять ся.

— **Що значить бюрократизм,** показує слїдуючий случай: Касиер каси хорих в громадї Гесгайм в Баварії дістав від місцевої каси хорих у Вормсї оплачену посилку грошеву в сумі 63 марок на запомогу для хорих. Але касиер відослав тоті гроші назад, бо каса хорих у Вормсї не прислала 5 феників на оплату за доставу посилки. У Вормсї не хотїли заплатити тих 5 феників, а в Гесгаймі домагали ся конче заплати. Ізза тих 5 феників списано цїлу купу актів, аж остаточно громада Гесгайм зажадала від провінциональнoго виділу рішеня в сїй справі. Виділ рішив, що громада Гесгайм має заплатити тих 5 феників, бо каса хорих післала оплачену посилку і не обовязана платити ще за доставу. Але гроші вернули назад до Вормс і там лежать, бо каса хорих каже, що она не обовязана другий раз посилати; коли громада хоче, нехай собі сама тепер тоті гроші відбере. Отже ізза сумечки о 5 феників за доставу, можуть хорі, коли схотять, чекати й до кінця сьвіта на запомогу.

Господарство, промисл і торговля.

— **Цїна збіжа** у Львові дня 31 січня: Цїна в коронах за 50 кільо у Львові. — Пшениця 8·75 до 8·85; жито 6·70 до 6·80; овес 7·— до 7·35; ячмінь пашний 6·60 до 6·80; ячмінь броварний 7·10 до 7·50; ріпак 10·60 до 11·—; льнянка —·— до —·—; горох до вареня 8·50 до 10·50; вика 7·50 до 9·—; бобик 6·75 до 7·25; гречка 7·50 до 7·75; кукурудза нова 8·50 до 8·75; хміль за 56 кільо 200·— до 210·—; конюшина червона 65·— до 85·—; конюшина біла 50·— до 62·—; конюшина шведска 65·— до 80·—; тимотка 25·— до 30·—.

що суд в Морене засудив якогось чоловіка за крадіж одежини на три роки примусової роботи. Він відкликав ся в дорозї ласки до висшого пруского суду, а той засудив его лиш на місяць арешту. Але буває знов і на відворот. Бельґія і Пруси держать в Морене своїх жандармів, а коли бельґійский або пруский суд прикаже когось арештувати, то власти в Морене тому не противлять ся і тоді бельґійский або пруский суд судить арештованого, але вирок видає вже не в дорозї „ласки“, лиш після острого права важного в Морене, все одно, чи би то був Нїмець, чи Бельґієць, чи „неутральний.“ Власть полицийну виконують оба королївскі комісарі. Із сего можна вже зміркувати, які в сїй републицї запутані правні відносини; а мимо того людем з тим добре, бо процеси тут велика рідкість — може якраз длятого, що люди боять ся тяганин по судах.

Службу почтову виконують бельґійскі і пруські уряди почтові і значки почтові обох тих держав суть тут однаково важні. В 1885 р. хотїла република видавати свої власні марки почтові для ужитку лиш в своїм краю, але тоті марки були в уживаню лиш через кілька місяцїв, бо обі верховні держави налякали ся страти і спротивились тому. Мимо того република зробила не злий інтерес, бо марки ті розкупили за великі гроші збирачі почтових марок. Они ще й нинї мають велику вартість яко дуже велика рідкість. Що до оплати митової то Морене уважає ся заграницею. Всї товари, які приходять з Морене, чи то до Нїмеччини, чи до Бельґії, мусять оплачувати мито, але товари, привожені до Морене, суть вільні від оплати.

Видатки на войско і полїцию суть в неутральнім Морене на щастє дуже невеличкі, бо цїла збройна сила републики обмежає ся лиш на одного чоловіка, котрий єсть заразом і одиноким урядником державним. Єсть то нинї вже 76-лїтний польовий Маґер, котрий служить вже більше як сорок лїт і сповняє взірцево свою службу. Він єсть мінїстром війни, мінїстром публичних робіт, мінїстром справ внутрішних і заграничних, а від его рішеня нема відклику. Єго мундур державний і его вік надають єму достаточно поваги.

Сам край, хоч в нім нема нїчого величавого, представляє ся дуже миленько. Дві третини краю творять горби вкриті хорошими лїсами, а послїдну третину, звану спільним іменем Морене, творять місцевости Кельміс або Каляміне і Вієй-Монтань або Альтенберґ. Тут жиють всї жителї сего неутрального краю і видко, що їм тут жиє ся добре і весело, бо полїтикою не потребують журити ся, а зато пильнують більше товариского житя. В Морене єсть 25 всїляких товариств для розривки і забави, а до них прилучає ся ще товариство музичне і стрілецке. Шїсдесять готелів і реставраций дають найлїпший доказ, що тамошні люди не люблять, та й видко не змушені сидїти тихенько дома. А число тих готелїв і реставраций заєдно ще збільшає ся, мимо того, що посадник міста наложив на них окремий податок по 35 франків річно. Переважною обхідною мовою єсть мова нїмецка, але крім тої говорять тут ще француску, флямандскою і голяндскою.

(Дальше буде).

Телеґрами.

Будапешт 1 лютого. В окрузї виборчім Міскольч перепав ґр. Тіша против кошутовця Бізонія, котрого вибрано більшостию 132 голосів.

Льондон 1 лютого. Тутешний амбасадор японьский оголосив звіт маршалка Оями з 31 м. м., котрий доносить, що від 25 м. м. знайдено під Гаіконтаї 1.200 трупів російских, котрі Росияни лишили на побоєвищи. Прочі забрали.

Петербург 1 лютого. Як урядово доносять, убито дня 22 січня в Петербурзї 96 осіб, а 336 поранено. Доси умерло 32, із шпиталю вийшло вже 17, а в шпитали знаходить ся ще 231. Приватно лїчить ся 53 людий.

Петербург 1 лютого. На нинї призначено приняте депутациї робітників у царя в Царскім Селї.

Петербург 1 лютого. Заперечують розпущену за границею чутку, мовби то робітники знищили палату вел. кн. Серґія під Москвою і він нїби длятого був змушений перенести ся до Кремля.

Париж 1 лютого. Тайна полїция сконстатувала, як доносить Matin, що два нїгілїсти, о котрих знано, що займали ся фабрикацию бомб, щезли з Парижа.

Париж 1 лютого. Нинї о 2 годинї рано знайшли аґенти полїцийні коло брами якогось готелю на Авнї де Льопера, коробку довготи около 30 центиметрів з льонтом. Пушка була так зроблена, що при єї отвореню мусїла би була вибухнути. Петарду перенесено до міскої лябораториї.

Париж 1 лютого. Президент мінїстрів Рувіє і мінїстер справ внутрішних відбули конференцию з російским амбасадором в Парижи. „Gaulois“ каже, що предметом конференциї були антиросийскі мітинґи скликувані социялїстами і послїдні замахи. Говорено також о евентуальнім видаленю російских нїгілїстів.

Поїзди льокальнї.

Приходять до Львова.

З **Брухович** 6·42, 7·30, 11·45 рано, 3·00, 4·30 і 5·03 по полудни, 7·54 і 8·59 вечером (до 11/9 вкл.)

З **Янова** 8·20 рано, 1·16, 4·45 по полудни. 9·25 вечером (від 1/5 до 30/9 вкл.) 10·10 вечером (від 15/5 до 31/8 вкл. в недїлї і сьвята).

Зі **Щирця** 9·35 вечером (від 1/6 до 11/9 вкл. в недїлї і сьвята).

З **Любіня** вел. 11·35 вечером (від 15/5 до 11/9 вкл. шо недїлї і сьвята).

Відходять зі Львова.

До **Брухович** 5·48 рано, 9·30 і 10·50 перед полуднем, 1·05, 3·35 і 5·05 по полудни, 7·05 і 8·04 вечером (від 8/5 до 11/9 вкл.)

До **Янова** 6·50 рано, 9·15 перед полуднем (від 1/5 до 30/9 вкл.), 1·35 по полудни (від 15/5 до 31/8 в недїлї і сьвята, 3·18 по полудни (від 1/5 до 30/9 вкл.) і 5·48 по полудни.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

З друкарнї В. Лозиньского, під зарядом І. Недопада. (Телефона ч. 527).